

Молодіжний економічний вісник ХНЕУ ім. С. Кузнеця № 1

Журнал

березень 2026

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

**Молодіжний економічний вісник
ХНЕУ ім. С. Кузнеця**

№ 1
березень 2026
Журнал

Виходить щоквартально

**Засновник – ХНЕУ ім. С. Кузнеця.
Видавець – ФОП Стожук А. П.**

**Затверджено на засіданні
вченої ради університету
Протокол № 3 від 18.03.2026 р.**

**Ідентифікатор медіа: R30-02756
(рішення Національної ради України
з питань телебачення і радіомовлення
№ 685, протокол № 9 від 7 березня 2024 року).**

Періодичність – щоквартально.
Мова видання – українська, англійська, французька, німецька.

Засновано в січні 2015 року згідно з рішенням вченої ради.

Редакційна колегія

Пилипенко А. А. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ імені Семена Кузнеця (головний редактор)

Бриль М. С. – канд. екон. наук, доцент ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Власенко Т. А. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Вовк В. А. – канд. екон. наук, доцент ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Гриневич Л. В. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Журавльова І. В. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Яценко Р. М. – канд. екон. наук, доцент ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Малярець Л. М. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Назарова Г. В. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Пушкар О. І. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Тищенко В. Ф. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Чернишов В. В. – канд. екон. наук, доцент ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Ястремська О. М. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Поштова адреса засновника:

61165, Україна, м. Харків, пр. Науки, 9а, **Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця**

Конт. телефон: (057)702-03-04

Відповідальність за достовірність фактів, дат, назв, імен, прізвищ, цифрових даних, які наводяться, несуть автори статей.

Рішення про розміщення статті приймає редакційна колегія. У текст статті без узгодження з автором можуть бути внесені редакційні виправлення або скорочення.

Редакція залишає за собою право їх опублікування у вигляді коротких повідомлень і рефератів.

У разі копіювання чи передрукування матеріалів посилання на електронний журнал обов'язкове.

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи ДК № 4853 від 20.02.2015 р.

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2026

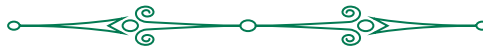

Карась А. А. Використання індексу ділової активності в дослідженні готовності підприємств до адаптації.....	168
Карасьова С. О. Управління етапами створення та обслуговування касового цифрового додатка.....	171
Карбань К. Є. Оцінка та аналіз факторів впливу на ефективність управління оборотними активами підприємств молочної галузі.....	173
Карпаєва М. В. Вплив рішень штучного інтелекту на ефективність цифрового маркетингу ІТ-компаній.....	177
Ключка А. А. Теоретичні засади оптимізації логістичних маршрутів у системі підвищення ефективності підприємницьких структур.....	180
Колесник К. О. Особливості впливу економічної кризи на розвиток аграрного сектора України.....	182
Колісник Р. О. Оцінювання показників ефективності формування і використання капіталу банків.....	185
Коршенко С. В. Розробка заходів із мінімізації валютних ризиків підприємства.....	188
Косицька А. О. Обґрунтування вибору заходів з підвищення ефективності управління фінансовими результатами банку за допомогою методу аналізу ієрархій.....	192
Красова О. Р. Інтегроване застосування SWOT- та PEST-аналізу для оптимізації бізнес-процесів фінансових установ.....	196
Красовський В. В. ESG-комплаєнс і результати діяльності: емпіричний аналіз ІТ-компаній.....	198
Крижановська В. М. Маркетинг як інструмент формування іміджу підприємства.....	201
Кулак І. С. Міжнародні партнерські відносини як інструмент розвитку бізнесу в умовах глобалізації.....	204
Кухаров Є. О. Особливості розвитку світового ринку кондитерських виробів.....	208
Лазуткіна С. О. Основні етапи розвитку філософії стародавньої Греції.....	210
Лазуткіна С. О. Григорій Сковорода як фундатор української класичної філософії.....	215
Лебедева Ю. О. Формування іміджу підприємства.....	222
Liebidieva S. Integrating ethics into corporate decision-making: models, barriers, and solutions.....	225
Левіна Д. М. Роль обліково-інформаційної бази в забезпеченні фінансової безпеки малих підприємств.....	228
Левченко М. М. Формування таксономічного показника оцінки рівня конкурентоспроможності банку.....	231
Ліца О. Д. Особливості стратегічного планування медичними установами.....	234
Lykhashov M. The role of risk management in enhancing personnel system efficiency.....	237
Лупівок С. О. Лояльність споживачів як чинник підвищення ефективності маркетингової діяльності підприємства.....	241
Любименко О. С. Особливості маркетингової товарної політики підприємства на B2B-ринку.....	244
Манцев Д. О. Особливості організації міжнародної рекламної діяльності підприємства.....	247

krok/article/view/507/536. **2.** Бурковська А. В., Сизоненко Ю. С. Напрями вдосконалення логістичної діяльності підприємств. *Modern Economics*. № 30. Миколаївський національний аграрний університет. Миколаїв, 2021. С. 52–56. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/30-2021/burkovskaya.pdf>. **3.** Воробець Є. О. Теоретичні основи та сутність логістичних операцій. *Економіка та суспільство*. Вип. 3. 2023. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2896/2860>. **4.** Воронко О. С., Кравець О. В. Сутність та місце логістичної діяльності в системі управління підприємством. *Вісник ЛТЕУ. Економічні науки*. № 68. 2022. С. 28–34. URL: <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/visnyk-econom/article/view/1169/1104>. **5.** Іванов Ю. В., Нагай Д. Р., Сохань Т. Д. Логістика в сучасних умовах розвитку економіки України. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2025. URL: https://www.econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2025/36_75_1/13.pdf. **6.** Кацьма В. І. Сутність та роль логістичного управління в системі управління підприємством. Львівський національний університет імені Івана Франка. 2019. URL: <https://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/2474/1/10.pdf>. **7.** Кігель В. Р. Оптимізація логістичних рішень. Університет економіки та права «КРОК»: навч. посіб. для студентів спеціальності «Логістика». 2020. URL: <https://library.krok.edu.ua/media/library/category/navchalni-posibniki/kigel-0018.pdf>.

Стаття надійшла до редакції 19.10.2025 р.

ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ НА РОЗВИТОК АГРАРНОГО СЕКТОРА УКРАЇНИ

УДК 338.2

Колесник К. О.

Здобувач вищої освіти
другого (магістерського) рівня 2-го року навчання
ННІ економіки і права ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Анотація. У статті розкрито особливості впливу економічної кризи на розвиток аграрного сектора України. Визначено основні чинники, що зумовлюють специфіку прояву кризових процесів у галузі, та охарактеризовано їх багатомірний вплив на стійкість аграрних підприємств в умовах економічної нестабільності.

Ключові слова: економічна криза, аграрний сектор, особливості впливу, фінансова стійкість, нестабільність, ризики.

Annotation. The article examines the features of the economic crisis impact on the development of Ukraine's agricultural sector. The key factors determining the specificity of crisis processes in the industry and their multidimensional influence on the resilience of agricultural enterprises under economic instability are identified.

Keywords: economic crisis, agricultural sector, impact features, financial stability, instability, risks.

Актуальність проблеми. Сучасна економіка України зазнає значного впливу внутрішніх диспропорцій та зовнішніх шоків (воєнні дії, інфляція, порушення логістики, спад інвестицій). Особливо вразливим є аграрний сектор, який стикається з нестабільністю доходів і дефіцитом фінансових ресурсів. У цих умовах

особливого значення набуває дослідження впливу економічної кризи на аграрний сектор, адже це дозволить глибше зрозуміти специфіку реагування сільськогосподарських підприємств на дестабілізуючі фактори та виявити ключові чинники, які формують їх економічну стійкість.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблему впливу економічних криз на національну економіку досліджували О. В. Григор'єва [1], О. Шатайло [2], Н. О. Шпак [3] та Є. Намлієв [4]. Науковці розглядають кризу як закономірний етап економічного циклу, що поєднує деструктивні та відновлювальні процеси. Водночас недостатньо дослідженим залишається її вплив на аграрний сектор, який має власну специфіку: високу ресурсомісткість, сезонність виробництва та залежність від природно-кліматичних і безпекових чинників тощо.

Метою статті є визначення особливостей впливу економічної кризи на розвиток аграрного сектора України.

Викладення основного матеріалу. Функціонування будь-якої економічної системи має циклічний характер, оскільки розвиток економіки відбувається нерівномірно та супроводжується чергуванням фаз піднесення, спаду, кризи та поживлення. Ці фази відображають природну динаміку суспільного відтворення, коли після періоду зростання настає етап насичення ринку, зниження прибутковості, скорочення обсягів виробництва, що зрештою переходить у кризовий стан. Кожен економічний цикл має власні особливості, однак спільним для всіх є те, що криза виступає об'єктивною і закономірною складовою розвитку, необхідною для очищення економічного середовища від неефективних структур, технологій і моделей управління.

У межах цього циклу економічна криза розглядається як етап глибокої трансформації економічних відносин, який проявляється у порушенні пропорцій суспільного відтворення, дисбалансі між попитом і пропозицією, зниженні ділової активності, обсягів інвестицій і виробництва [2]. На макрорівні вона охоплює фінансово-кредитну систему, ринки праці, товарів і капіталів, призводить до зростання безробіття та інфляційних процесів [4]. Для суб'єктів господарювання це виражається у зменшенні прибутковості, зниженні рівня ліквідності та платоспроможності, порушенні стабільності грошових потоків, скороченні обсягів реалізації продукції та зростанні виробничих ризиків.

На мікрорівні економічна криза постає як стан нестійкої рівноваги підприємства, коли внутрішні можливості розвитку не відповідають вимогам зовнішнього середовища. Вона може бути зумовлена як внутрішніми диспропорціями – неефективним управлінням, перевитратами ресурсів, зниженням продуктивності праці, невдалою інвестиційною політикою, так і зовнішніми шоками, що мають макроекономічну природу: інфляційними коливаннями, фінансовими кризами, пандеміями, воєнними діями чи зміною державного регулювання. У таких умовах підприємство стикається з невизначеністю, обмеженням фінансових ресурсів, порушенням логістичних ланцюгів і зростанням ризиків втрати конкурентних позицій.

Економічна криза є невід'ємним елементом економічного циклу, що виконує подвійну функцію: з одного боку, вона створює загрозу стабільності економічної системи, а з іншого – стимулює її оновлення, формування нових моделей поведінки, технологічних рішень і управлінських підходів. Розуміння закономірності циклічного розвитку дозволяє своєчасно ідентифікувати кризові тенденції, оцінювати їх вплив на діяльність підприємства та формувати ефективну систему антикризового управління.

Наукове розуміння економічної кризи потребує уточнення її сутності та трактування в економічній літературі. Для повнішого розуміння сутності економічної кризи розглянемо основні наукові підходи до її визначення. У науковій літературі економічну кризу визначають як фазу циклу економічного розвитку, що характеризується різким скороченням обсягів виробництва, порушенням фінансової стабільності та кризою довіри [1]. На думку О. В. Григор'євої, криза є результатом порушення збалансованості соціально-економічної системи, що проявляється у зниженні ефективності використання ресурсів та унеможливує нормальний процес відтворення [1]. Подібну позицію висловлює О. Шатайло, який розглядає кризові явища як наслідок загострення внутрішніх і зовнішніх протиріч, що порушують рівновагу між потенціалом підприємства та вимогами середовища його функціонування, що врешті призводить до втрати конкурентоспроможності [2]. Узагальнюючи наведені підходи, економічну кризу доцільно розглядати як об'єктивний етап економічного циклу, що супроводжується дисбалансом відтворювальних процесів і порушенням фінансової стабільності.

Економічна криза справляє комплексний вплив на діяльність підприємства, зумовлюючи трансформацію як внутрішнього середовища, так і зовнішніх зв'язків суб'єкта господарювання. Вона впливає на фінансову, виробничу, інвестиційну, кадрову та управлінську підсистеми, порушуючи їхню збалансованість і стабільність функціонування. У період кризових явищ підприємства стикаються з обмеженням доступу до фінансових ресурсів, зниженням попиту на продукцію, зростанням собівартості та підвищенням ризиків неплатоспроможності контрагентів. Унаслідок цього порушується фінансовий баланс, сповільнюється оборот капіталу, зростають витрати на підтримання ліквідності та забезпечення виконання зобов'язань.

У роботі Крючкової Н. М. підкреслюється, що криза призводить не лише до дестабілізації виробничих процесів, а й до втрати управлінської гнучкості, оскільки керівництво змушене реагувати на короткострокові загрози, ігноруючи стратегічні цілі. У свою чергу, порушення фінансового балансу створює «ефект доміно», коли навіть незначний дефіцит оборотних коштів запускає ланцюг неплатежів, затримок поставок і падіння ділової репутації [5].

Для аграрного сектора економіки специфіка впливу економічної кризи визначається особливостями його функціонування (табл. 1).

Таблиця 1

Особливості впливу економічної кризи на аграрний сектор України

№	Особливість аграрного виробництва	Прояв впливу економічної кризи
1	Висока ресурсомісткість виробництва	Зростання витрат на ПММ, добрива, насіння, що знижує прибутковість
2	Сезонність формування доходів	Нерівномірність грошових потоків і тимчасова нестача ліквідності
3	Залежність від природно-кліматичних умов	Коливання врожайності та фінансових результатів
4	Висока частка імпортних складових у витратах	Залежність від валютних коливань та логістичних ризиків
5	Вплив воєнних чинників	Зниження продуктивності та втрата виробничих площ
6	Залежність від зовнішніх ринків збуту (власне спостереження автора)	Погіршення експортних можливостей, зниження валютної виручки, зміна структури доходів

Джерело: узагальнено з використанням [3–5]

Узагальнення наведених характеристик свідчить, що економічна криза має багатовимірний вплив на аграрний сектор, поєднуючи фінансові, ресурсні, природно-кліматичні та безпекові чинники, які формують як ризики, так і потенційні можливості адаптації підприємств.

У сучасних умовах воєнного стану економічна криза в аграрному секторі набуває комбінованого характеру, поєднуючи фінансові, інвестиційні та логістичні чинники впливу. Підприємства стикаються з обмеженням доступу до кредитних ресурсів, порушенням ланцюгів постачання, ускладненням експорту продукції, зростанням транспортних витрат та дефіцитом енергоресурсів. Воєнні ризики, руйнування інфраструктури та переміщення трудових ресурсів зумовлюють зниження продуктивності виробництва, втрату частини посівних площ і погіршення фінансових результатів діяльності господарств.

Такі умови формують специфічні особливості впливу економічної кризи на аграрні підприємства – вона проявляється одночасно як через прямі економічні наслідки (зменшення обсягів виробництва, зниження прибутковості), так і через опосередковані ефекти, пов'язані зі зміною ринкової кон'юнктури, логістичних можливостей та фінансової стабільності.

Висновок. Таким чином, зазначене дозволяє стверджувати, що економічна криза справляє багатогранний вплив на аграрний сектор України, визначаючи специфіку його розвитку в умовах економічної нестабільності. Ключовими особливостями цього впливу є висока ресурсомісткість виробництва, сезонність формування доходів, залежність від природно-кліматичних і воєнних чинників. Вони зумовлюють фінансові ризики, коливання ліквідності й обмеження інвестиційних можливостей підприємств. Узагальнення результатів дослідження підтверджує, що поєднання фінансових, ресурсних і безпекових факторів формує унікальні умови функціонування аграрних підприємств, що потребують адаптивних антикризових

підходів до забезпечення їх стійкості та розвитку. Отримані результати можуть бути використані для формування ефективних антикризових стратегій управління аграрними підприємствами.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доцент Ушкальов В. В.

Література: 1. Григор'єва О. В., Міщенко А. Ю. Кризові явища в економіці та їх прояви на підприємстві. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2017. С. 76–79. 2. Шатайло О. Кризи соціально-економічних систем. *Scientia fructuosa*. 2019. № 2. С. 91–102. 3. Шпак Н. О. Романишин М. І. Економічна стабільність підприємства: сутність та її складові. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2009. Вип. 19.10. С. 248–253. 4. Кацицька Г., Намлієв Є. Кризові явища як основа виникнення дестабілізаційних процесів в економіці: актуальність теорій та розвиток кризисологічних досліджень. *Київський економічний науковий журнал*. 2023. № 1. С. 103–116. 5. Крючкова Н. М. Вплив економічних криз на ефективність українського бізнесу: статистичний аналіз під час рецесій. *Академічні візії*. 2023. № 17.

Стаття надійшла до редакції 10.11.2025 р.

ОЦІНЮВАННЯ ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОСТІ ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ КАПІТАЛУ БАНКІВ

УДК 336

Колісник Р. О.

Здобувач вищої освіти
другого (магістерського) рівня 2-го року навчання
ННІ економіки і права ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Анотація. Досліджено теоретичні основи формування та управління капіталом банківських установ. Реалізовано оцінювання результатів управління капіталом із застосуванням кластерного аналізу на прикладі українських банків. Подано класифікацію банків за рівнем капіталу та рентабельності для подальшого визначення ефективності капітальної політики.

Ключові слова: капітал банку, фінансова стійкість, управління капіталом, кластерний аналіз, рентабельність, норматив достатності капіталу, банківська система.

Annotation. The theoretical foundations of capital formation and management in banking institutions are studied. Assessing the outcomes of capital management through cluster analysis, illustrated by Ukrainian banks, is proposed. A classification of banks based on capital and profitability levels is presented, which facilitates future assessment of the effectiveness of capital policy.

Keywords: bank capital, financial stability, capital management, cluster analysis, profitability, capital adequacy ratio, banking system.

**Молодіжний економічний вісник
ХНЕУ ім. С. Кузнеця**

Журнал

**№1
березень 2026**

Відповідальний редактор:

О. С. Вяткіна

Редактор:

І. В. Костіна

Редагування бібліографічних списків:

Ю. А. Вороніна

Комп'ютерна верстка:

В. А. Стасишин

Підписано до друку 18.03.2026 р.

Формат 60×84/8

Ум. друк. арк. 53,03

Наклад 50 прим.

**Засновник – Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця.**

61165, Україна, м. Харків, просп. Науки, 9а.

Видавець – ФОП Стожук А. П.